

**BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 19.12.1999 Sayı: 23911)

Kanun No
4491

Kabul Tarihi
17.12.1999

MADDE 1.- 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (3) ve (5) numaralı fıkraları ile (8) numaralı fıkrasının son iki cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3. Kurumun karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, siyasal bilgiler, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-finans alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az 10 yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.

5. a) Kurul üyeleri, özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul üyeleri bu göreve atanmalarını takip eden 30 gün içinde maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hısımları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadırlar. Durumlarını bu fıkradaki hükümlere uygun hale getirmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır.

b) Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin uyacakları mesleki ilkeler Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul üyeleri için ilgili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır.

MADDE 2.- 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bc) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Türkiye’de bir bankanın kurulmasına veya yurt dışında kurulmuş bir bankanın Türkiye’de ilk şubesinin açılmasına, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararlar ile izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurumca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. Kuruluşa veya Türkiye’de şube açılmasına ilişkin izinler, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur.

bc) Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması,

MADDE 3. – 4389 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin son cümlesi, (b) bendinin ilk cümlesi ile (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.

Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır.

c) Banka sermayesinin % 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin, devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşıncaya kadar uygulanır.

MADDE 4.- 4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası, (2) numaralı fıkrasının (a) bendi, (3) ve (5) numaralı fıkraları, (6) numaralı fıkrasının (c) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (6) numaralı fıkrada yer alan (e) ve (g) bentleri metinden çıkarılmış, (h) bendi (e) bendi olarak teselsül ettirilmiş, (4), (7) ve (8) numaralı fıkraları metinden çıkarılmış, (9) numaralı fıkrasının (c) bendinden sonra gelen ikinci cümlesi ile (12) numaralı fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1.Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödüncüler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.

2. a) Bir banka gerçek veya tüzel bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak özkaynaklarının yüzde yirmibeşinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez. Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır.

3. Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir.

5. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezî yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları ve verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler Kurulca belirlenen oranlar dahilinde dikkate alınır.

c) Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde bankaların kendi aralarındaki işlemler,

f) Bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları.

(a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz.

12. Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir. Bu karşılıklardan Bakanlar Kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde teminatsız kalan kredilere tekabül eden kısmı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

MADDE 5.- 4389 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, izleyen bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

MADDE 6.- 4389 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

4. Bankalar, Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak Kurulca tespit edilecek kapsam ve uygulama esasları çerçevesinde, doğrudan ve dolaylı iştirakleri ile yönetim ve denetimine sahip oldukları ortaklıkları ve/veya ortakları ile bu ortakların doğrudan veya dolaylı olarak sahip veya yönetim ve denetimine hakim oldukları malî ve malî olmayan ortaklıkların hesaplarını konsolide ederek konsolide malî tablolar hazırlamak zorundadır. Bu Kuruma göre yürürlüğe konulan standart oranlar bankalarca Kurul tarafından belirlenecek esas ve ilkeler çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanır ve uygulanır. Kurulca hesapları hazırlanacak konsolide malî tablolar kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler, kendilerinden bu kapsamda istenen her türlü bilgi ve belgeleri ilgili bankalara ve Kuruma vermekle yükümlüdür.

MADDE 7.- 4389 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) ve (7) numaralı fıkralar eklenmiştir.

2. a) Kurum, bir bankanın varlıklarının vade itibariyle taahhütlerini karşılayamadığını veya bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi uygun bir süre vererek;

aa) Uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması,

ab) İştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması,

Da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

b) Kurum, bir bankanın özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi,

ba) Kâr dağıtılmaması, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarının huzur hakkı, ikramiye, prim, ayrı ve nakdi sosyal yardım ya da her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması,

bb) Zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması,

bc) Verimi düşük veya verimsiz varlıklarının elden çıkarılması,

Da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

3. Kurum, bir bankanın;

a) Bu maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığını, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen malî bünyesinin güçlendirilmesine imkân bulunmadığını ya da malî bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğunu,

b) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğini,

c) Bu madde hükümlerinin uygulanmasında Kurulca belirlenecek değerlendirme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığını,

d) Faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve malî sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğini,

Tespit ettiği takdirde, Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararlar temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme iznini kaldırmaya yetkilidir.

4. Kurum, bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarını veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararlar bunların temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkilidir.

5. a) Fon, (3) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;

aa) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleriyle birlikte sigortaya tâbi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

ab) Sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve hisselerinin tamamına sahip olmak kaydıyla, sermayesine tekabül eden zararlarını devralmaya,

Yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

Hakkında bu fıkranın (aa) alt bendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu fıkranın (aa) alt bendi hükümleri uygulanan bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması durumunda bu Kanunun 16 ncı maddesinin (2) ve (3) numaralı fıkraları uygulanmaz. Bu Kanunun 16 ve/veya 17 nci maddelerine göre iflas masaları kurulması halinde, Fon ödediği tutar kadar bunlara imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

b) Fon, (4) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

ba) Anılan fıkrada belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğradığı zararın, vereceği süre içinde iade veya tazmin edilmesini ve hisselerin Kurulca uygun görülecek gerçek ve tüzel kişilere devredilmesini istemeye,

bb) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye,

bc) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurt dışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye,

Yetkilidir.

Bu bent hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu bent hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. Fonun ilgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bap hükümlerine göre açacağı iptal davasında aciz vesikası şartı aranmaz.

Bu maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği takdirde bu zarar veya kullanılan kaynakların miktarına bakılmaksızın bu ortaklara ait hisseler Fona intikal eder. Bu kaynaklar veya uğranılan zarar, verilen süre içinde iade veya tazmin edilse dahi uğranılan zararın özkaynakları aştığının tespiti halinde ise bankanın hisselerinin tamamı başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

c) Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme cihetine gitmeleri halinde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Fonun ve Fona intikal eden bankaların alacaklarına ilişkin davalarda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.

6. Fon, (5) numaralı fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankanın;

a) Gerektiğinde malî ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı istekli bulunan başka bir bankayla birleştirmeye,

b) Malî sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesini teminen, Kurulca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere; malî bünyesinin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde sermayesini artırmaya, Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kanuni karşılık yükümlülüklerini cezai faizlerini de kaldırmak suretiyle ertelemeye veya düşürmeye, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye ya da mevduat yapmaya, alacaklarını, zararlarını devralmaya, bu şekilde sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya, vadeleri uzatılmak kaydıyla borçlarını garanti etmeye, her türlü alacak ve varlıkların nakde tahvilini kendisi sağlayabileceği gibi, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye,

Ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya ya da banka hakkında (5) numaralı fıkranın (aa) alt bendi hükümlerini uygulamaya yetkilidir. Bu fıkra ve (5) numaralı fıkra hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

Fon bu fıkra ile kendisine verilmiş olan görevleri doğrudan veya Fonun sahip olduğu tüm hak, menfaat ve muafiyetlerden aynı şekilde yararlanan, kuruluşu ve sermaye artırımı 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 29 uncu maddesi hükmünden muaf ve sermayesinin tamamına sahip olduğu kamu tüzel kişiliğini haiz bir şirket aracılığı ile de gerçekleştirebilir.

7. Fon, bu madde hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kendisine intikal eden bankada, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin güvenliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu amaçla sınırlı olmak üzere kamu kurumlarının yardım ve desteğinden yararlanmaya yetkilidir. Fon, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bu desteği özel kuruluşlardan da sağlayabilir.

Fon tarafından bu maddede yazılı tedbirlerin alınması amacıyla kurulacak bankanın kuruluşunda ve Fonca yapılan devir ve birleşme işlemlerinde bu Kanununun 7 nci maddesi, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile devir ve birleşmeye tabi tutulacak bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının % 20' yi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 7, 10 ve 11 inci maddeleri uygulanmaz, kuruluşu ilişkin karar Resmi Gazetede yayımlanır ve banka, Kurumun talebi üzerine Ticaret Siciline tescil edilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu madde hükümleri uyarınca kurulan bankaya geçici bir süreyle bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni verilir ve banka verilen izin süresi içinde bu Kanununun 7 ve 8 inci madde hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir.

Verilen izin süresi içerisinde devir işleminin gerçekleştirilememesi halinde izin süresi Kurul tarafından uzatılabilir. Bankaya geçici bir süreyle verilen bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni devir halinde sürekli hale getirilir. (5) numaralı fıkra hükümlerine göre Fona intikal eden hisseler bu Kanunun 7 ve 8 inci maddesindeki hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir.

Bu madde hükümleri uyarınca, bankaların hisselerinin veya temettü haric ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devrine veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararları Resmi Gazetede yayımlanır.

MADDE 8.- 4389 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, (2) numaralı fıkrasının son cümlesi, (5) numaralı fıkrasının (b) bendi ve (6) numaralı fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fon, 14 üncü madde hükümlerine göre hisseleri ve/veya yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların malî bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri de yapmakla görevli ve yetkilidir.

Olağanüstü hallerde Fon, Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Hazine Müsteşarlığına Fona ikrazen verilmek üzere uzun vadeli özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir. Özel tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tabi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir. Fon, yaptığı borçlanmalar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir. Malî yıl bütçe kanunlarında yer alan borçlanma ile ilgili hükümler bu senetler için de geçerlidir.

Kurumun talebi üzerine Merkez Bankasınca Fona avans verilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekil ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar Kurumun görüşü alınarak Merkez Bankasınca belirlenir.

a) Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar, kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır.

MADDE 9.- 4389 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında geçen “Bakanlar Kurulu” ibareleri “Kurul” olarak, 16 ncı maddesinin (7) numaralı fıkrasında geçen “14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrası” ibaresi “14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 10.- 4389 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının son cümlesi fıkra metninden çıkarılmış, (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (3) numaralı fıkra eklenerek izleyen fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

2. Bu madde, 14 üncü maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları gereğince temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona devrolunan bankaların bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan ortakları ile anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen işlemler ile (3) numaralı fıkrasının uygulanmasına neden olan işlemlerde sorumluluğu bulunan ve bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan banka görevlileri hakkında da bankanın iflası aranmaksızın uygulanır.

3. 14 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler bu maddede de kıyasen uygulanır.

MADDE 11.- 4389 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) numaralı fıkra eklenmiştir.

Mevduat kabul etmeyen bankalar bu Kanununun 10 uncu maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı, 11 inci maddesinin (1), (2), (3), (5), (6), (12) numaralı fıkraları ile 12 nci maddesi, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15(2/c,d ve e bentleri hariç), 16 ve 17 nci maddeleri hükümleri dışındaki diğer madde hükümlerine tabidir. Ancak, Kurum bu Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde bunların bankacılık işlemleri yapma izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır ve bunlar genel hükümlere göre tasfiye edilir.

6. Mevduat toplama yetkisi bulunmayan ancak, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan, ekonomik faaliyetleri ekipman veya emtia temini veya kiralanması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden özel finans kurumları bu Kanununun 10 uncu maddesinin (2) ve (3) numaralı fıkraları, 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15 (2/c, d ve e bentleri hariç), 16, 17 ve 19 uncu maddeleri ile 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri dışındaki diğer maddelerine tabi olup, Kurum bu Kanun hükümleri çerçevesinde bu kurumlara ilişkin kâr ve zarara katılma hakkı veren hesapların özelliklerini dikkate alarak her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir. Ancak, Kurum bu Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde, özel finans kurumunun faaliyet izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır. Özel finans kurumları açısından emtia veya gayrimenkullerin finansal kiralanması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de bu Kanuna göre kredi olarak addolunur. Bu Kanun hükümlerine göre, bu kurumların özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla topladıkları fonlar ve diğer taahhütleri de 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesinin (II) numaralı paragrafının (a) bendi hükümlerine tabidir. Bu Kanununun 21, 22 ve 23 üncü maddelerinde yer alan ceza hükümleri, özel finans kurumları ve görevlileri için de uygulanır.

MADDE 12.- 4389 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanununun 9 uncu maddesinin (6) numaralı fıkrası hükümlerine aykırı olarak yurt içinde açılan şube ve temsilcilikler hakkında (1) numaralı fıkranın (c) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli kapatılabilir.

MADDE 13.- 4389 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (8) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

8. Bankaların mensupları ve diğer görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bankalara veya müşterilerine ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu madde hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen kişiler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur. Banka ve müşterilerine ait sırları açıklayan üçüncü kişiler hakkında da aynı cezalar uygulanır. Kredilerin takip ve kontrolü için, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konularda özel kanunlarına göre alınan izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren malî kurumlar ile Kurum tarafından uygun görülecek şirketler arasında müşterileri ile ilgili olarak doğrudan doğruya veya en az on kurum tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapılacak bilgi alışverişi bu hükmün dışındadır.

MADDE 14.- 4389 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (6) numaralı fıkra eklenmiştir.

3) 22 nci maddenin (3) , (6), (8) ve (9) numaralı fıkralarında yazılı suçlardan dolayı ilgili kuruluşların dava açma hakkı saklıdır.

6. Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile bu Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak, Bakan, Fon veya Kurum tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak davalar, Fon aleyhine açılmış sayılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu Kanunda yer alan cezalara ilişkin suçlar için yapılacak kovuşturmalar bu maddede belirtilen usule tabidir.

MADDE 15.- 4389 sayılı Kanununun Geçici 1 inci maddesinin (d) bendinde yer alan “1998” ibaresi “1999” olarak, (a) ve (b) bentlerinin ilk cümleleri ve Geçici 2 nci Maddesinin (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Geçici 2 nci Maddenin (g) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Kurul Başkan ve üyeleri 31.3.2000 tarihine kadar atanırlar.

Kurum 31.8.2000 tarihine kadar faaliyete geçer.

j) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce iflas etmiş olan bankaların tasfiyesi, tekemmül ettirilen işlemler saklı kalmak kaydıyla, iflas idareleri tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür. Bu maddenin uygulanmasında iflas idareleri, bu Kanunun 16 ncı maddesinin 4 üncü, 8 inci ve 9 uncu fıkralarında Fona verilen yetkileri haizdir ve iflas idarelerinin açacağı dava ve yürütecekleri takiplerde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ile 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Kanunun 23.8.1993 tarihli ve 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına dayanılarak yapılan işlemler hakkında eski hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 16.- 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ncı maddesinin (II/d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

d) Diğer yetkiler ve görevleri:

Bankaca, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde, Kanunun 36 ncı maddesinin (b) fıkrası kapsamında, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan veya 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankalara, şartları Banka tarafından kararlaştırılmak üzere, fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verilir.

Bu hüküm gereğince kendisine kredi verilen bankalarla ilgili olarak bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde Banka, verilen kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

MADDE 17.- 16.12.1983 tarihli ve 83/7506 sayılı Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile bu karara istinaden çıkarılmış tüm mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- 4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendindeki oran, dolaylı krediler yönünden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 2001 yılına kadar yüzde yetmişbeş, 2002 yılına kadar yüzde yetmiş, 2003 yılına kadar yüzde altmışbeş, 2004 yılına kadar yüzde ellibeş, 2005 yılına kadar yüzde kırkbeş, 2006 yılına kadar yüzde otuzbeş, 2007 yılına kadar yüzde yirmibeş olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2.- Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri çerçevesinde bankalarla ilgili olarak alınacak tedbirleri kararlaştırmaya, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankaların devir veya birleşmesi veya hisselerinin yeni ortaklara satılması halinde, bu bankaların eski hissedarlarının hisselerini tamamen elden çıkarması ve yeni hissedarların banka malî bünyesinin güçlendirilmesi amacıyla bankaya sermaye veya sermaye benzeri kaynak

koyması kaydıyla Fondan da yeni ortaklarca konulan tutarları aşmamak üzere sermaye veya sermaye benzeri kaynak sağlanması veya zararların ve diğer aktiflerin devralınması da dahil olmak üzere her türlü tedbiri almaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tedbirlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararları ilgili Bakan tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 3.- a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyet gösteren özel finans kurumları mevcut durumlarını 4389 sayılı Bankalar Kanununun tabi oldukları maddelerine iki yıl içinde intibak ettirmek zorundadırlar. 4389 sayılı Bankalar Kanununun 7 ve 9 uncu maddeleri hükümlerine bu süre içinde intibak etmeyen özel finans kurumları genel hükümlere göre tasfiye edilir.

b) 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde özel finans kurumlarına ilişkin düzenlemeler yapılıncaya kadar yürürlükten kaldırılan düzenlemelerin 4389 sayılı Bankalar Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 18.- Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi ile değiştirilen 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (a) bendinin (aa) alt bendi Kurumun faaliyete başladığı tarihte,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

MADDE 19.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
18	29	379
19	33	212
	35	620: 678
20	36	16: 95

I- Gerekçeli 293 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/584